

Boj med Slovenci in Italijani v Postojni.

ITALIJANI SO VPELJALI ENERGIČNE ODREDBE PROTI SLOVENCEM.

Rim, Italija. — Zadnje nedeljo je prišlo poročilo, da je med okupiranjem krajev okoli Postojne na Kranjskem, severno od Trsta, kjer so svetovno znani podzemeljski kapniki, prišlo do bojev med italijanskimi četami in Slovenci. Slovensko prebivalstvo je sprejelo Italijane s sovražnimi demonstracijami in zadnji so morali uvesti energične naredbe predno so naredili mir.

Strmoglavljeni Nikita zahteva plebiscit.

Pariz, 5. dec. — Bivši črnogorski kralj Nikita je dejal včeraj v intervjuju s poročevalcem lista "Matin", da sklep črnogorske skupščine v Podgorici, ki je odpravila njegovo dinastijo, ni sklep ljudstva. On hoče, da splošno glasovanje odloči, dali je on še kralj ali ni. Nikita je rekel: "O zasedanju skupščine v Podgorici nisem prejel nobene vesti iz Črne Gore, toda zborovanje je bilo le poizkus, na katero stran vleče veter. Takšno zborovanje se ne more vršiti drugje kot v senci bajonetov, ampak postavljeni plebiscit se ne vrši pod nadzorstvom oborožene sile. Iz tega razloga smatram, da je sklep skupščine orez važnosti."

Washington, 5. dec. — Tukajšnje srbosko poslanstvo je prejelo včeraj uradno poročilo iz Belgrade, da je črnogorska skupščina, ki je zborovala 1. decembra v Podgorici, odpravila dinastijo Petrovič-Njegošev in izvolila Karadžorževića. Sklep je bil sprejet soglasno in Črna Gora je zdaj politično združena s Srbijo. Izvoljen je bil narodni odbor, ki izvede vse podrobnosti združenja.

Zastava lige narodov je modre barve.

Pariz, Francija. — Liga narodov, ki se ima poroditi na mirovnem kongresu, je že dobila svojo zastavo čisto modre barve, ki je barva mirnega, jasnega neba in mirnega, svobodnega morja. Taka zastava že vira na postopju tukajšnjega liberalnega lista "L'oeuvre", ki je vnet zagovornik Wilsonove lige narodov.

Francoski socialisti so osvojili Wilsona, kar ni po volji buržoaziji.

Pariz. — Francoskim vladajočim in podjetniškim slojem ter nasprotnikom lige narodov sploh ni po volji, da socialistična stranka v Franciji in po drugih evropskih državah s tako vno podpira Wilsonov mirovni program in ga takorekoč prikazuje za svojega pristaša.

Ameriški časnikarji v Franciji vedo, da so socialisti v Evropi sila, s katero je treba računati in njihovo navdušenje za Wilsona ima vsakakor dobre strani, ali posledica tega navdušenja je, da govtovi (buržoazni) sloji na francoskem smatrajo Wilsona za socialista in njegovo ligo narodov za mednarodni socializem. Ameriški časnikarji v Parizu so si torej vzeli za nalogo podčrtati francosko buržoazijo, da Wilson ni socialist, pač pa da je nekaj takega kot voditelj srednjega razreda.

POTRES V JUŽNI AMERIKI.

Santiago, Chile. — V severnem delu republike Čile se je tresla zemlja in mesti Copiano in Valparaiso sta imeli občutno škodo.

Potresni sunki so uplioli Valparaiso in precejšnji del Copiana je v razvalinah. Več oseb je izgubilo življenje.

Detaliranih poročil ni, ker so imične brzoglavne in telefonske naprave.

AMERIČANI POČIVAJO 16 MILJ OD TREVESE.

Ameriška vojaška uprava v Trevesu preiskuje živčni položaj. Nemci se zadržijo mirno.

FRANCOZI DOSEGLI STARO MEJO.

Z ameriško armado v Nemčiji, 5. dec. — Ameriške čete danes počivajo po tridnevnem marširanju proti Reni. Ustavile so se v Bittburgu, ki se nahaja 16 milj severno od Trevesa.

Ameriška militaristična uprava je pričela s poslovanjem v Trevesu. General Preston Brown je vojaški guverner in general Harry Smith je upravitelj civilnih zadev. Kakih 30 do 40 nemških vasi je podrejenih upravi v Trevesu. Prvo delo, ki ga je izvršil Smith, je bila preiskava živčnega položaja v mestu in okolici in preiskovalci so našli, da nikjer ne primanjkuje živili, kar je domačih prideltkov.

Prebivalstvo se zadržuje mirno in nikjer se še ni pojavilo kakšno znamenje od strani Nemcev, izvenmi v enem slučaju, ko je majhna deklica v rdeči obleki pokazala jeziki ameriškim vojakom, ki so korakali po ulici. Delavsko-vojaški svet bi bil rad konferiral z generalom Brownom in je poslal ta namen k njemu poslanca, toda general ga ni hotel sprejeti. Američani so našli, da je v vsaki vasi druga vlada; ponekod so na krmi in delavski in kmečki odbori, drugod pa stari župani.

S francosko armado v Nemčiji, 5. dec. — Francoske čete so dosegle staro francosko mejo, ki je eksistirala pred letom 1871. Nemci so povsod zelo gostoljubni in napram Francozom. V Strasbourgu so Francozi našli mnogo plena, ki se ga Nemci vzeli v francoskih mestih.

RAZPRAVA O PREDSEDNIŠTVU MIROVNEM PROGRAMU V SENATU.

Washington, D. C. — Republikanski senatorji so spravili na razpravo predsednikov mirovni program.

Senator Frelinghuysen, republikanski senator iz New Jerseyja, je predložil resolucijo, ki nalaga predsedniku, da raztolmači svoje mirovne pogoje, ki jih je predložil kongresu dne 8. januarja 1918.

Senator Frelinghuysen je dejal, da se točki "svobodno morje" in "liga narodov" lahko tolmačita na različne načine.

Senator Walsh iz Montane je odgovarjal Frelinghuysenu. Povedal je resnice, da republikanci niso imeli kaj kritizirati do pred šestimi tedni in so bili zadovoljni s štirinajstimi točkami v Wilsonovem mirovnem programu. Njih molk je pomenjal, da se strinjajo z njimi. Dejal je, da je zelo nerodno, če kdo kritizira stvar po dolgem molku.

Republikanci so odgovarjali, da niso hoteli kritizirati mirovnega programa, ker ni bilo mogoče povedati, kakšen bo izid vojne.

Senator Borah, republikanec iz države Idaho, je predložil resolucijo, ki določa odprto razpravo o mirovni pogodbi v senatu.

Senator Lewis je povedal, zakaj predsednik ni imenoval članov kongresa v mirovni komisiji. Predsednik Wilson je nameraval najprej to storiti, toda kasneje se je pokazalo, da bi pri odobrenju pogodbe bili ti člani sodniki.

V BERLINU GROZI NOVA REVOLUCIJA.

Liebknecht ima baje 15,000 mož pod orožjem. Sovjetska komisija je prišla po kajzerja na Holandsko.

VILJEM PRIPRAVLJA ZAGOVOR.

Paris, 5. dec. — Iz Ouriha poročajo, da ima Liebknechtova stranka 15,000 oboroženih mož pripravljenih za proletarsko revolucijo.

Kodanj, 5. dec. — Komisija berlinskega delavsko-vojaškega sveta je prišla danes v Haag na Holandsko. Domneva se, da bo komisija zahtevala eks-kajzerja Viljema.

Amsterdam, 5. dec. — Delavsko-vojaški svet v Lipskem je sklenil, da se ima generalni štab nemške armade razpustiti in Hindenburg zapreti v ječo.

Po zadnjih vestih iz Berlina se Ebertova vlada vedno bolj boji boljševiške revolucije pod vodstvom Liebknechta. Wolffow "Tagblatt" poziva vlado, da naj nastopi energično proti spartakovec dokler ni prepozno. List pravi, da bosta Ebert in Scheidemann odgovorna za vsako kapljico prelite krvi.

Maks Harden ostro biča v svojem listu "Die Zukunft" birokracijo in mnoge funkcionarje, ki so revolucije kar čez noč postali "radikalni demokrati" in v zvesti pristaši revolucionarne vlade. Harden pravi: "Včeraj so bili krvoločni kot volkovi in ves svet so hoteli zaliti s krvjo z namenom, da zmagajo, danes so pa mehki kakor jagujeta in točijo hinavske solze demokracije. Nemško ljudstvo ne sme zaupati tem hinavcem in paziti mora na vsak njihov korak. Posvetva in denar imajo, zato se hlinijo, toda njihov denar ni vreden cape papirja; vsa vrednost denarja in posojil leži v delu ankih sinov in vnukov."

Amsterdam, 5. dec. — Po večkratnem poskusu časnikaških reporterjev, ki hočejo priti v dotiko z bivšim kajzerjem, se jim je v torek toliko posrečilo, da so dobili od njega pismeno izjavo. Poročevalci niso videli Viljema osebno, temveč njegov sluga, katerega so vprašali za vstop, jim je izročil listek s sledečo vsebino:

"Jaz sem privatni državljani in dokler sem na Holandskem, ne dam nobenega poročila za tisk. Lahko si mislite, v kakšnem položaju sem. Od vseh strani mi grozijo s kriminalno tožbo, in če bom obtožen, se moram zagovarjati. Vsa tega si moram prihraniti vsako besedo, dokler ne vidim črne na belem, česa me tožijo. Končno imam nekoliko lojalnosti do sedenja nemške vlade in nočem reči nekaj, kar bi morda kompromitiralo druge."

London, 5. dec. — A. Bonar Law, angleški finančni minister, je dejal danes na volilnem shodu, da bo Anglija s ostalimi zavezniki vred zahtevala, da pride bivši kajzer pred sodišče in odgovarja za svoje zločine. Dalje je rekel, da bo medzavezniški odbor določil koliko more Nemčija plačati odškodnine. Končno je izjavil, da bo sedanja vlada, če še ostane po volitvah, ne samo poslala domov vse internirane Nemce, temveč bo zabranila vsako naseljevanje Nemcev na Angleškem vzhodno.

SESTNAJST ŠOTORIŠNIH TABORIŠČ KMALU ODPRAVIJO.

Washington, D. C. — General March, šef generalnega štaba, je naznanil, da kmalu odpravijo šestnajst šotorišnih taborišč, v katerih je bila nastanjena milica.

LETNO POROČILO O VOJNIH FINANCAH.

Zakladniški tajnik je podal poročilo izdatkov, ki jih je tirjala vojna tekom leta.

JAVNI DOLG ZNAŠA BLIZO 20 MILJARD.

Washington, D. C. — Zakladniški tajnik je podal v svojem letnem poročilu zgodovino o vojnih financah, ki pripoveduje, kako je ameriško ljudstvo plačalo milijarde v davkih in podpisalo štiri velika posojila svobode, kako je zakladniški departament osredotočil kredit in plačeval račune za armado in mornarico in pomagal družinam mornarjev in vojakov.

McAdoo pravi v poročilu, da se je plačevanje velikih davčnih vsot in ogromnega posojila svobode izvršilo, ne da bi v financah nastale nerednosti in težkoče. Kredit in trgovska struktura sta ostali močni.

Za civilne naprave je šlo \$1,507,000,000, vojni departament je porabil \$5,684,000, mornariški departament pa \$1,368,000,000. V podporo armade je vlada izdala \$4,412,000,000. V mornariških troških so vključili izdatki za gradnjo novih ladij, strojev, oborožitve in oprema. Skupni navadni troški za celo leto so znašali \$8,966,000,000. Navadni dohodki brez posojila svobode so znašali \$4,147,000,000. Zaveznikom je bilo posojenih v teku leta \$4,739,000,000.

Mr. McAdoo je dejal, da je težko povedati, kako visoki bodo troški tekočemu letu, ki konča 30 jun. 1919, ker je nenadoma prišel mir. Finančni tajnik je cenil troške za to leto na \$20,687,000,00 vladne svrhe, posojila zaveznikom na \$4,375,000,000 in \$2,540,000,000 za izplačila certifikatov in izdatke drugih dolgov. Vsi troški so preračunjeni na \$27,718,000,000. Tem troškom stoji nasproti iz do sedaj znanih virov v vsoti \$21,022,000,000, ali \$6,696,000,000 manj kot troški.

Javni dolg Združenih držav je znašal zadnjega junija \$12,396,000,000. Všteta ni zakladniška bilanca \$1,319,000,000. Od tega časa se je javni dolg vsled posojila svobode pomnožil skoraj za \$7,000,000,000.

ŽRTVE INFLUENCE.

Washington, D. C. — Influenca in pljučnica sta pobrali letos štirikrat toliko ljudi, kot je padlo vojakov na bojišču.

Za pljučnico in influenco je umrlo okoli 300,000 do 350,000 ljudi v osemdesetih dneh. Tako poroča zdravstveni departament. Poročilo je izdelano na podlagi zapisnikov mest, ki so izdajala natančna poročila o žrtvah epidemije. Zdravniški sodijo, da je ocena številca žrtv konzervativna.

Epidemija še razsaja, toda le žrtve niso po poročilih, ki prihajajo sem, tako številne.

Bratske podparne organizacije in zavarovalne družbe so bile tudi prizadete po influenci in pljučnici. Izplačani so morale velike vsote bolnišniške podpore in posmrtnine.

Prva žena v nemškem kabinetu.

Haag, 5. dec. — Žena znanega socialističnega Kautskega je imenovana kot podtajnica v departamentu zunanjih zadev.

Spartakovec razširjajo med delavci in kmeti okolišnice, v katerih pozivajo proletarijat na splošno oboroženo in orno vajo. Stranka spartakovec ima v svoji posesti brezštevno postaja v Nauenu vsled česar so Združene države pretrgale brezštevno-brzojavno zvezo z Berlinom.

Ljudje so prenehali plačevati davke odkar se je pričela revolucija.

WILSON PROTI MILITARIZMU VSAKE VRSTE.

Predsednik bo pobijal oboroženo prvenstvo vsake države.

POLOŽAJ V RUŠIJI SE JE ZASUKAL.

Ali se bodo zavezniki še pečali z Rusijo ali jo puste pri miru? — Važno vprašanje.

DELAŠTVO V ANGLIJI IN FRANCIJI PROTI INTERVENCIJI.

Pariz, Francija. — Zavezniki bodo morali prej ali slej skleniti nekaj definitivnega z ozirom na Rusijo; to se bo moralo zgoditi prej ali po podpisnem miru. Ali bomo res intervenirali v Rusiji?

Intervencija pomeni vojno. Pravezprav smo že intervenirali in čete kozakov ter zaveznikov so v praskah s sovjetskimi četami na treh krajih Rusije, ampak sedanja "intervencija" ne pomeni še nič in kakšnega definitivnega programa še ni.

Organizirano delavstvo v Franciji in Angliji je formalno izjavilo, da je odločno proti intervenciji. Nov-zemljani minister na Japonskem, grof Uchida, je bil vedno prijatelj Rusije in morda tudi Japonska odkloni intervencijo.

Na francoskem vlada najmanj sto različnih mnenj, kar se tiče ruskega vprašanja. Eni pravijo, da je intervencija potrebna; po njih mnenju je boljševizem le zunanja slika, ki razpade čim se je dotakneš in vsled tega zadostuje manjša armada, da spremeni sedanji režim v Rusiji. Drugi so pa mnenja, da je boljševizem že tako močan, da bi bilo treba zelo močne armade, ki bi koncem konce morda dosegla zaželeni uspeh, ampak bi izvala sovražnosti tudi od strani Rusov, ki niso boljševiki in ni nposled: Kako pa je mogoče z orožjem izbiti boljševiške ideje iz glav toliko in toliko ljudi? Ali naj zavezniki v ta namen stalno okupirajo vso Rusijo in vzdržujejo novo vlado s svojimi bajoneti za vse večne čase, ali naj pa enostavno pobijejo vso boljševiško maso?

Ukrajina in baltičke dežele so pokazale, da je bil boljševizem le toliko časa "mrtev" dokler so tam vladali nemški imperialisti; kakor hitro so odšli, je zopet so vstaj na krmilu.

Iz mnogih poročil in zanesljivih dokumentov je posneti sledečo sliko sedanjega položaja v Rusiji:

Pod dvojnimi pritiskom Čehoslovakov od vzhoda in Nemcev od zapada so boljševiki zadnje poloteje spoznali, da je njihov mir fantazija in pričeli so organizirati rdečo armado. Začeli so zelo praktično. Vojakom so določili 150 rubljev mesečne plače in zraven tega so jim dali še druge prednosti v prehrani in drugih stvarih. Na ta način so dobili v novo armado ne le vse delavce in kmete kolikor so jih mogli vzeti od dela, temveč tudi veliko število vojakov in častnikov iz stare ruske armade. Ustanovili so tudi častniške kole. Kdor se je branil služiti v rdeči armadi, je bil strogo kaznovan. Leninova vlada je odprla zapuščene tovarne za strelivo in dobila je tudi večjo zalogo streliva iz Nemčije. V tem oziru sta hoteli kajzer in Lenin drug drugega ogojlfati. Lenin se je bal nemške invazije od zapada, toda sprejel je nemško pomoč proti Čehoslovonom v trdni nadi, da pride čns, ko

(Dalje na 3. str., 1. kol.)

Na parniku George Washington, 5. dec. — Danes se je izvedelo, da bo Wilson ob svojem prihodu v Francijo dal jasno razumeti, da mora vse velike države nekaj žrtvovati in da mora oboroženo strahovanje od katerekoli države prenehati enkrat za vselej.

New York, 5. dec. — Predsednik Wilson je pred svojim odhodom v Evropo izjavil na krovu parnika vprico več oseb, da je pripravljeno odločno se boriti proti militarizmu vsake vrste. Uničenje pruskega militarizma je bil le en del njegovega programa za bodoči mir, je rekel predsednik.

S predsednikom Wilsonom na parniku "George Washington" neke na morju, 5. dec. — Do zdaj ni posebnih novic. Predsednik, tri dni na majhnem preladu in se drži več čas v svoji kabini, kjer pregleduje razne listine in danes je diktiral stenografu dolgo pismo. Vredno je mrzlo in vetrovno; morje je precej nemirno. V soboto pride Wilson konferirati s tajnikom Lansingom in delegatom Whitejem.

Predsednikov parnik plove v samsrstvu drednatke "Pennsylvania", in šestnajstih razrušovalcev. Pariz, 5. dec. — Danes je prišla v pariz "prednja straža" Creelovega odbora za informiranje javnosti, ki bo pošiljal dnevna uradna poročila o poteku mirovne konference. Prišel je Edgar Sisson a petini pomočniki in tridesetimi kleriki. Creelov odbor se je nastanil v ulici Montaigne, kjer ima na razpolago hišo s dvajsetimi sobami in četo služabnikov.

Pariz, 5. dec. — Francoski listi izražajo željo, da predsednik Wilson najprej obišče razrušena mesta in vasi na bojnem polju Francije in Belgije predno se vsede k mirovni mizi. Na ta način — pikejo listi — bo imel najboljše podatke za sklepanje sodbe o francoskih zahtevah.

ANGLIJA HOČE BITI GOSPODAR NA MORJU.

London, 5. dec. — Winston Churchill je danes izjavil, da bo Velika Britanija zahtevala prednost na oceanih in se ne bo zmenila za noben argument na mirovni konferenci, ki bi posegal v njene pravice samoohranbe na morju.

Dalje je rekel Churchill, da zavezniki ne bodo vzeli Nemcem otoka Heligolanda. Otok je zdaj brez važnosti, ko je Nemčija izgubila bojno brodovje. Dejal je tudi, da je vlada sklenila poddržati vse železnice na Angleškem.

Chile-peruvanski spor.

Lima, Peruvija, 5. dec. — Tukaj javljajo, da so tri ameriške križarke na poti iz San Franciscua v peruvarsko vodovje.

Chilijenski generalni konzul je včeraj odpotoval domov in s seboj je vzel vse arhive. Chilenske ladje so bojkotirane in morajo pluti prazne proti domu. Peruvija išče pri bankirjih v Združenih državah posojilo 33 milijonov dolarjev. Obe republiki, Chile in Peruvija mobilizirata čete.

VREME.

Chicago in okolica: V petek nestalno in mrzlo. Severozapadni vetrovi. Sonce izhaja ob 7:03, zahaj ob 4:19.

PROSVETA
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$5 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Nov. 30-18) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

ITALIJANI V POSTOJNI.

Brzjavka iz Rima, ki jo prenašamo na prvi strani današnje "Prosvete", omenja nekakšne boje med italijanskimi vojniki in slovenskimi prebivalci v Postojni na Kranjskem. Brzjavka je seveda tako sestavljena, kakor da je "sovražni del slovenskega prebivalstva brez vzroka napadel Italijane, ki so prišli odrešiti svoje rojake v Postojni", kajti zunanji svet lahko verjame, da je tam tudi italijansko prebivalstvo.

Ako so bili boji, tedaj je tudi tekla kri. Lahko si predstavljamo vso stvar. Italijani niso prišli v Postojno kot izveditelji začasne okupacije za dobo premirja, temveč so se nedvomno bahali, da prihajajo kot bodoči gospodarji slovenske Postojne; Slovenci pa niso mogli trpeti takih baharij in prišlo je do konfliktov.

Taki in enaki dogodki lahko pričajo svetu, koliko je na Primorskem, a kam šele na Kranjskem italijanskega. Če bi bila tam italijanska večina, o kateri se lažejo italijanski imperialisti, bi gotovo ne bilo bojev s Slovenci oziroma z manjšino. Zakaj zavezniki vendar ne podelijo okupacije jugoslovanskih krajev ameriškim, francoskim in angleškim četam?

PREVEČ DEMOKRACIJE!

Zadnji teden so zborovali gotovi srbski voditelji v Chicagu, ki so pri tej priliki izjavili, da je bolje imeti kraljevino na slovenskem jugu kot pa republiko, kajti "republika bi bila izraz boljševizma", zato pa je najbolje, da se Srbi, Hrvatje in Slovenci "združijo pod naravno dinastijo Karadžorđevićev, ki jo zastopa kralj Peter".

Klobuk z glave pred temi Solomoni! Če bi bili doktorji Trivunec in kdor je še bil na dotičnem zborovanju, slučajno navzoči takrat, ko so ameriški revolucionarji delali načrt za republiko, bi jim bili gotovo svetlovali, da se naj odločijo za monarhijo, kajti republika bi bila izraz copernije (takrat so strašili s čarovništvom). Francoska republika, kateri se imajo Srbi v marsičem zahvaliti, je menda tudi izraz boljševizma!

Nas ni prav nič mar, koliko je Srbom kralj Peter pri srcu, toda če imajo Slovenci v stari domovini pravico samoodločevanja, imajo tudi pravico zahtevati republiko z enakimi pravicami zase kakor Hrvatje in Srbe. Združjenje pod "naravno dinastijo" pomeni aneksijo, katero pa Slovenci in Hrvatje odločno zavračajo. Dinastije se naj gredo soliti! Zadnji mesec jih je šel cel kup in za njimi poldejo tudi druge. Imejmo zavest, da vsi Srbi ne mislijo tako kakor so govorili tisti, ki so zborovali v Chicagu.

NEKONČNA ZABITOST PRUSKIH IMPERIALISTOV.

Kadar bodo delili na rade za perfektno zatelebanost, tedaj zasluži skrušena pruska avtokracija prvo darilo. Človek se sploh čudi, kako so mogli pruski despotje sploh vladati toliko časa in kako so mogli voditi vojno štiri leta.

Zadnje dni je bilo poročano, da se zbirajo v Nemčiji tepeni ostanki avtokracije in poskušajo postaviti na noge poručen tron imperializma in kajzerizma. Mackensen, ki je veljal za zelo modrega generala in drugi pristaši kajzerjeve mašine si bi radi preganjali dolg čas z oživljenjem mrtvega kajzerizma in pri tem si domišljujejo, da bo Kruppov krvavi denar igral uspešno vlogo. Bedaki ostanjejo bedaki. Kakor ni mogla banda cesarskih ljubotov videti pred štirimi leti, kaj jih čaka, in kakor niso mogli videti pred enim letom, česa je zmožna Amerika, ravno tako ne vajujo zdaj, da je absolutno zaman vsak njihov poskus.

Tudi če bi jim ne bilo nemško ljudstvo dalo silovite brce, bi jim lahko povedal šolski deček povprečno zdrave pameti, kaj jih čaka, ako se bodo šalili z milijonsko Fochovo armado.

Vsaka živalica, ki ima toliko možganov, da jih ni videti na ostrini igle, se lahko kosa s pametjo pruskih militaristov. Za demokratsko Nemčijo niso drugega kakor kup gnoja — in to je še edina korist, ki bo od njih.

Črnogorci so zavržli kralja Nikito in se izrekli za kralja Petra. To se pravi, da so šli iz dežja pod kap. Med vrsticami dotične brzjavke je lahko čitati, da so bili pri tem zaključku črnogorskih delegatov navzoči tudi — bajoneti.

Italijanska propaganda v Ameriki ni nič boljša od bivše kajzerjeve propagande; lagali so prvi in lažejo drugi. Gotovi ameriški listi pa imajo vedno pripravljene kolone, kajti denar je denar in business je business.

Zemljiški baroni na Estonskem so prej klicali nemške čete na pomoč proti boljševikom, zdaj pa kličejo angleške. Baronom je vseeno, kdo vlada v deželi, samo da smejo oni izkoriščati kmečke najemnike. Izkoriščanje je "red in zakon", medtem ko je odprava izkoriščanja "rdeči terorizem".

Dopisi.

Peoria, Ill. — Pozivamo tukajšnje Slovence, Hrvatje in Srbe, da se udeležijo zborovanja, ki se vrši v nedeljo dne 8. decembra ob pol osmih zvečer v dvorani Louis A. Fromma, vogal Adams in Western Ave. Namen zborovanja je, da se dogovorimo, kako moremo z našimi močmi najbolje pomagati gibanju za združenje vseh jugoslovanskih dežel v demokratsko državo in obenem bomo ustanovili podružnico Slovenskega republikanskega združenja. Ker bo ta shod zelo važen, priporočamo rojakom, da med prijatelji in znanci agitirajo zanj.

Za odbor: Martin Klarich, Jos. Kuhel, Matt Patich.

Parrell, Pa. — Tudi v naši mali naselbini smo ustanovili lokalno organizacijo SRZ, z 18. člani. Ustanovna seja se je vršila dne 20. novembra. V odbor so bili izvoljeni: Anton Simčič, predsednik; Frank Cimperman, tajnik; Frank Kramar, blagajnik. Redne seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v Slovenskem domu.

V nedeljo 24. novembra se je vršila kolekta v prid SRZ. Kolektorji so obiskali 43 naših rojakov, ki so se val odzvali s prispevki. Nabralo se je \$40.80. Tudi tisti, ki se niso udeležili seje, so nam obljubili stati na strani in mesečno prispevati za propagando SRZ. Odbor lokalne organizacije ima nalogo sklicati izredno sejo, kadarkoli bodo to zahtevale potrebe. Potrdili se bo delovali v korist idej SRZ., za kar želimo sodelovanja tukajšnjih Slovencev, kar je za uspešno delo vse-kakor potrebno.

Fr. Kramar.

Herren, Ill. — Nevarnost, katero preti Sloveniji, Dalmaciji in ostalemu hrvatskemu Primorju, od strani italijanskih aneksistov, je podžgala jugoslovanske elemente v Ameriki na intenzivnejše delo. Slovenska javnost se spoznala, da je treba za uspešno delo tudi velika gmožna sredstva, zato vidimo, da se skoro po vseh slovenskih kolonijah vrše kampanje za nabiranje prispevkov v fond SRZ. Ker je Herren zelo majhna slovenska naselbina, sem se napolnila v bližnji naselbini Johnstown, Ill., kjer še nimajo podružnice SRZ, in nabirala prispevke v prid omenjene organizacije. Slovenci, kakor tudi Hrvatje so se radevolje odzvali mojemu pozivu. Skupna nabrana svota je znašala \$61.50, ki sem jo poslala zeno z imeni darovalcev eksekutivnemu tajniku SRZ, A. J. Terbovecu. Uredništvo Prosvete pa prosim, da dobi imena teh darovalcev od tajnika SRZ, in jih priobči. Želim, da tu napravite izjemo, kajti nabiranje po hišah je nekaj drugega, kakor pa na sejah, shodih in veseljah. Ako darovalci vidijo svoja imena objavljena, jim je to v dokaz, da se je svota tudi oddala na mesto, kateremu je bila namenjena. Na ta način tudi olajšate delo nabiralateljem s tem, da jim ljudje tudi zaupajo. Hrvatje so se radevolje odzvali s prispevki. Mnogi so izjavili, da za kraljevaše propagando ne dajo nič, pač pa so vedno pripravljeni pomagati takemu gibanju, kot ga vrši SRZ.

F. Križman.

(Imen darovalcev je toliko, da bi z njimi lahko napolnili marsikatero stran v tem listu, ako bi vsa priobčevali. Večina nabiralcev, ki pobirajo prispevke za SRZ, okoli rojakov, želi priobčevanje imen z istih vzrokov, kakor Vi. Ker pa prostor v Prosveti ne dopušča priobčevanje vseh imen, in ker je s prepisovanjem imen združenega tudi veliko dela, bi bilo morda umestnejše, ako bi eksekutiva SRZ, priobčila imena darovalcev, bodisi v posebni brošuri, ali kakor koli že. Zato naj pošiljatelj, ki žele, da bo ime na prispevateljev priobčeno, sporoče svoje želje direktno eksekutivi SRZ, ki bo lahko zavzela potrebne korake, da se imena priobčijo. Ured.)

Eveleth, Minn. — Dne 4. novembra je tu preminul na poslednjih epidemijah influence rojak Ševšek, star okoli 30 let. Doma je bil iz vasi Kamnica, občina Dolosko pod Ljubljano. Tu zapuščal soprogo in tri otroke. Plućnica je spravila v grob znanega rojaka Štefana Zgonca, starega 41 let. Umrla je več drugih rojakov, katerih imena mi pa niso znana. Tudi sam sem bil kakih 14 dni pod varstvom "španjolke". Tu se dnevno dogajajo novi slučajji te epidemije.

T. Prelovšek.

Scott, Glenn, Pa. — Nevarnost epidemije tu še ni odstranjena in zadnje čase se je pričela razširati s ponovno silo.

Tu sta dve slovenski družini in nekaj samcev. Bolj številno so zastopani Slovaki, Poljaki, pa tudi Italijani je precej, s katerimi se pa nekako "postrani gledamo". Tu nimamo vlad našega malega številu nikakega slovenskega društva, zato pa upamo od tistih slovenskih naselbin, kjer se nahajajo mogoče organizacije, naj se potegnajo za pravice slovenskega naroda.

Jernej Hočevar.

Mineral, Kans. — Influenca se še sedaj noče posloviti, da bi ji želeli srečno pot brez povratka, kakor kajzerju. Prva žrtev te bolezn med Slovenci je bila dvanašletna Elizabeta, hčerka rojaka Gre. Gabriela, v Stone Cityju je umrla soproga rojaka Ignacija Černeta in mu zapustila sedem otrok. Umrla je soproga br. Antona Černeta, ki mu pustila tri otroke. In on in Ignac Černe sta brata. V Mineralu je dne 19. novembra preminula Marija Speiser, stara 17 let. Bila je obiskovalka trgovske šole v Pittsburgu, katero bi dokončala ta mesec, ako bi jo smrt ne istrigala iz naše sreče. Ni poživela, da je njemu telesa zibelka v krasni Dalmaciji, katero bi se radi polastili Lahi, in radi tega je tudi znal dati duška svojemu ogorčenju proti taki nakani od strani Italije. Zatem, ko je g. Bara končal s svojim govorom, zasvira slovenska godba iz Herminie, Pa. ameriško "Star Spangled Banner", čemur so navzoči burno aplaudirali. Nato je nastopil, kot prvi govornik, rojak Anton Zornik iz Herminie; omejil se je na razvoj slovenskega naroda od početka, ko se je naselil na Balkanu pa do danes. Orisal nam je pod kakšnimi okoliščinami so se naši pradedi naselili tam in kaj vse so morali pretrpeti predno so si vredili svoje zadeve; kako je potem naš narod svobodno živel in se razvijal, dokler je končno, pred več sto leti, padel Germanom v oblast. Sedaj je pa prišla ura rešitve in prikazala se je zarja svobode. Priporočal je tudi on dajprihiti sebišose "Peasly" na slogo, ki je ravno v sedanjem času najbolj potrebna in izrazil je nado, da se nam bo posrečilo preprečiti Italijanom, da ne dobijo v svoje roke kraje, ki spadajo po pravici Jugoslovanom. Po končanem njegovem govoru je nastopilo slovensko pevsko društvo "Prešeren" ter zapelo "Amerika". Zatem zasvira zopet slovenska godba iz Herminie "Marzeljezo", kar so navzoči živahno pozdravljali. Zatem nastopi, kot glavni govornik, naš brat, Hrvat, Kostjo Unkovich. Istotako rodom iz Dalmacije. Nemogoče je opisati njegov govor, samo toliko rečem, da so se marsikateremu prikazale solze v očeh, ko je g. Unkovich v svojem plemenitem govoru goreče klical prejšnji in sedanji položaj jugoslovanskih narodov. Take besede je v stanu izustiti pač samo človek, ki ljubi svoj narod, ki je pripravljen žrtvovati vse, kar ima in kar poseduje v prid napredku in povzdigi naroda iz katerega izhaja. Vsaka beseda, katero je izpregovoril je prihajala iz dna duše. In ko je g. Unkovich rekel, da je prišel iz Dalmacije, iz zemlje slovenske, kjer je tekle zibelka njemu in njegovim očetom, kjer so pokopani njegovi pradedi in, da ako mu bo kedaj dana prilika, da se povrne v svoj rojstni kraj, da želi pomoliti na grobeh svojih prednikov, in da želi storiti to na zemlji slovenski, ne pa na zemlji italijanski, tedaj mi je navzoče občinstvo z velikim aplavzom odobravalo njegove besede. Mr. Unkovich je zaključil svoj govor z nado, da bo naš veliki predsednik, Woodrow Wilson, znal štiti naše interese, in da ne bo dovolil, da bi se kaka tuja država krivičnim potom polastila jugoslovanskih krajev. Za br. Unkovichem je govoril rojak Terčelj, tajnik krajevne organizacije S. R. Z. za zapadno Pennsilvanio. Naši rojaki so imeli že mnogokrat priliko slišati g. Terčelja. Neumorno je deloval že več let za združnje in slogo Jugoslovanom in isto je povdarjal tudi na tem shodu. Tudi on je prepričan, da je pravica močnejša od krivice, in da bo svetu zagotovljen mir šele tedaj, ko se bodo narodi lahko svobodno razvijali in ko bo vladala volja naroda. Nato rojak Zhačnik predloži protestno resolucijo, katero naj bi se poslalo na predsednika Woodrow Wilsona,

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

IZVRŠNAVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermans, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrieh, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljave naj se pošiljajo na sledeči naslov: Anton J. Terbovec, 2002 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

oseb. Na shod je prišlo veliko števil naših rojakov iz sosednjih naselbin: samo iz Herminie, Pa. jih je bilo nad sto s svojo lastno godbo na čelu.

Zborovanje je otvoril predsednik shoda, g. Paul Bara, rodom Dalmatinec, ob drugi uri popoldne. V kratkih besedah je pojasnil namen seje in povdarjal potrebo složnega delovanja, osobito kar se tiče propagande proti aspiracijam italijanskih irendentistov. Ni pozabil, da je njemu telesa zibelka v krasni Dalmaciji, katero bi se radi polastili Lahi, in radi tega je tudi znal dati duška svojemu ogorčenju proti taki nakani od strani Italije. Zatem, ko je g. Bara končal s svojim govorom, zasvira slovenska godba iz Herminie, Pa. ameriško "Star Spangled Banner", čemur so navzoči burno aplaudirali. Nato je nastopil, kot prvi govornik, rojak Anton Zornik iz Herminie; omejil se je na razvoj slovenskega naroda od početka, ko se je naselil na Balkanu pa do danes. Orisal nam je pod kakšnimi okoliščinami so se naši pradedi naselili tam in kaj vse so morali pretrpeti predno so si vredili svoje zadeve; kako je potem naš narod svobodno živel in se razvijal, dokler je končno, pred več sto leti, padel Germanom v oblast. Sedaj je pa prišla ura rešitve in prikazala se je zarja svobode. Priporočal je tudi on dajprihiti sebišose "Peasly" na slogo, ki je ravno v sedanjem času najbolj potrebna in izrazil je nado, da se nam bo posrečilo preprečiti Italijanom, da ne dobijo v svoje roke kraje, ki spadajo po pravici Jugoslovanom. Po končanem njegovem govoru je nastopilo slovensko pevsko društvo "Prešeren" ter zapelo "Amerika". Zatem zasvira zopet slovenska godba iz Herminie "Marzeljezo", kar so navzoči živahno pozdravljali. Zatem nastopi, kot glavni govornik, naš brat, Hrvat, Kostjo Unkovich. Istotako rodom iz Dalmacije. Nemogoče je opisati njegov govor, samo toliko rečem, da so se marsikateremu prikazale solze v očeh, ko je g. Unkovich v svojem plemenitem govoru goreče klical prejšnji in sedanji položaj jugoslovanskih narodov. Take besede je v stanu izustiti pač samo človek, ki ljubi svoj narod, ki je pripravljen žrtvovati vse, kar ima in kar poseduje v prid napredku in povzdigi naroda iz katerega izhaja. Vsaka beseda, katero je izpregovoril je prihajala iz dna duše. In ko je g. Unkovich rekel, da je prišel iz Dalmacije, iz zemlje slovenske, kjer je tekle zibelka njemu in njegovim očetom, kjer so pokopani njegovi pradedi in, da ako mu bo kedaj dana prilika, da se povrne v svoj rojstni kraj, da želi pomoliti na grobeh svojih prednikov, in da želi storiti to na zemlji slovenski, ne pa na zemlji italijanski, tedaj mi je navzoče občinstvo z velikim aplavzom odobravalo njegove besede. Mr. Unkovich je zaključil svoj govor z nado, da bo naš veliki predsednik, Woodrow Wilson, znal štiti naše interese, in da ne bo dovolil, da bi se kaka tuja država krivičnim potom polastila jugoslovanskih krajev. Za br. Unkovichem je govoril rojak Terčelj, tajnik krajevne organizacije S. R. Z. za zapadno Pennsilvanio. Naši rojaki so imeli že mnogokrat priliko slišati g. Terčelja. Neumorno je deloval že več let za združnje in slogo Jugoslovanom in isto je povdarjal tudi na tem shodu. Tudi on je prepričan, da je pravica močnejša od krivice, in da bo svetu zagotovljen mir šele tedaj, ko se bodo narodi lahko svobodno razvijali in ko bo vladala volja naroda. Nato rojak Zhačnik predloži protestno resolucijo, katero naj bi se poslalo na predsednika Woodrow Wilsona,

na državnega tajnika, ter na francoskega, angleškega in italijanskega poslanika. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Nato rojak Varoga, glavni nadzornik J. S. K. J., predloži in čita peticijo, izdano od uprave S. R. Z., katero naj bi se cirkuliralo med tukajšnjimi Slovenci; da bi se nabralo kolikor mogoče več podpisov in poslalo eksekutivi S. R. Z., ki jo potem odpošlje na pristojno mesto. Predlog se sprejme soglasno. Omenjeno peticijo se bode torej cirkuliralo po vseh naselbinah in vsakega rojaka je dolžnost, da jo podpiše.

Rojak Terčelj je v svojem govoru izrazil tudi ogorčenje nad hinavščino, ki se je pokazala v tem, da je nekdo iz Pittsburga na samopašen način preklcal v Gl. N. shod, ki se je vršil na ta dan. Rekel je, da, ako ne bi bilo valed te objave, bi bilo najmanj 1000 več oseb iz bližnjih naselbin navzočih. Poročevalec se steno popolnoma strinja, kajti tudi iz Pittsburga bi se jih bilo precejšnje število več odzvalo, ako ne bi bil hinavec imel svojih prstov vmes.

Toda Slovenci in Hrvatje v Pittsburgu smo napravili svojo dolžnost. Protestni shod se je vršil v najlepšem redu in, ravno na tak način tudi končal.

Po prečitani peticiji od strani brata Varoga je godba zasvirla "Hej Slovani" in isto so zapeli tudi pevec "Prešerna", ter zborovalci. Nato se predsednik Bara najiskrenjeje zahvaljuje vsem, ki so se vdeležili tega velikega zborovanja in shod je bil s trikratnim živijo klic predsedniku Wilsonu ob peti uri zaključen.

Najlepša hvala našim rojakom iz bližnjih naselbin, posebno pa slovenski godbi iz Herminie, Pa. ki je toliko pripomogla k sijajnemu uspehu narodnega zborovanja v slovenski centrali Pittsburga.

Anton Zhačnik, poročevalec.

VIŠJA URADNIKA BRZOJAVNIH DRUŽB ODPUŠČENA.

New York, N. Y. — Vrhovni poštar Burleson je odpustil Edward Reynoldsa, podpredsednika in vrhovnega ravnatelja Postal Telegraph and Cable kompanije, in A. B. Richardsa, vrhovnega superintendenta iste kompanije na pacifični diviziji, radi nepokorščine napram vladnih načrtom za združnje Postal Telegraph in Western Union Telegraph kompanij.

Mr. Burleson je dejal: Mr. Reynolds in mr. Richards vesta, zakaj sta bila odpuščena.

V pismu, ki ga je Richards pisal Reynoldsu se glasi:

"Zakasniha sedaj kolikor mogoče združnje, kajti vojna je končana. Faktično je potreba mišila (če je sploh kedaj postala), ki je povzročila vladno kontrolo. Zlaj ni dobrih vzrokov za združnje."

To je očiten dokaz, da je Richards roval proti združnju brzajavnih družb in je delal na vse kriplje, da se ohranijo stare anarhistične razmere v brzajavnem obratu. Doletela ga je pravilna u-soda, ki jo je zaslužil.

PONESREČILI SO ŠTIRJE LETALCI.

San Diego, Cal. — Lajtnant William Goodwin in električar Roy H. Teemstra sta obložila na mestu mrtva, ko sta padla z letalom iz višine 2,000 čevljev.

Wichita Falls, Tex. — Lajtnant C. E. Holborn in letalski vajenec A. K. Lincoln sta pri poletu smrtno ponesrečila.

JUGOSLOVANSKI PROTESTNI SHOD V PITTSBURGU, PA.

V nedeljo popoldne, dne 1. decembra se je vršil v K. S. Domu protestni shod Jugoslovanom iz Pittsburga in okolice zborovanja se je vdeležilo približno 2000

Jožef Robič.

Dopisi.

Bear Creek, Mont. — Na Washoe, tri milje od tukaj, so umrli trije naši rojaki za influenco med 10. in 22. novembrom. Umrli so sledeči: Louis Česnik, star okoli 40 let, v domovini zapuščena soproga in otroke. Njegova soproga je doma iz Suhorja v Beli Krajini. Ako ima pokojnik tudi v Ameriki kake sorodnike, mi ni znano. — Joe Mrvish, star okoli 30 let, zapuščena brata v Soap Lake Wash., v domovini pa staršev, brate in sestre. Oba sta bila vsled njunih dobrih značajev priljubljena med ljudmi. — Louis Loušin, star okoli 30 let, samec doma nekeje od Ribnice. Tu zapuščena brata Nacefa. Loušin je umrl na Bear Creeku. Feliks Repotočnik, zapuščena žena in otroke, več mi o njem ni znano. — Umrli je Hrvat Mane Makarović, član SNPJ. Tudi drugi, gori omenjeni so bili člani te jednote. — Čul sem tudi, da je v bolnišnici umrl neki Dolinar ali Dohinec, ki pa baje ni bil pri nobenem društvu in tudi denarnih sredstev ni zapustil. Kakih podrobnosti o tem slučaju ne vem. Bolni za influenco so bili skoro vsi tukajšnji prebivalci. Med ljudstvom drugih narodnosti je zahtevala precejšnje žrtve. Ljudje so zelo pili žganje, uverjeni, da je dobro zdravilo proti influenci. Izkazalo se pa je, da žganje ne koristi mnogo, toda čezmerno uživanje pa še škoduje. Najvažnejše zdravilo proti influenci je bilo vsekakor poskušati preprečiti bolezen s tem, da se ljudje varujejo prehlada.

Delavske razmere so dovoljne, seveda ne za vse, kajti tu je v splošnem kontraktno delo. Delo se povsod lahko dobi. Koliko časa se bo delalo s polno paro in koliko časa se bo zasluzilo toliko, da bo odgovarjalo življenjskim potrebam delavcev, je pa sedaj, ko je vojna končana, drugo vprašanje. Nekaj so že pričeli šepetati o reguliranju plač in druge podobne stvari. Z "reguliranjem plač" mislijo znižanje plač. Fakt je, da se profitarški sistem zopet z vso verno pripravlja na atentat na ljudske žepke, kajti njim je profit prvo in delavstvo ter demokracija deveta briga. Sicer jim povzroča skrbi veliki politični preobrati v nekaterih evropskih državah. Prav nič jim ni dovolji, ako prihajajo na krmila držav ljudje, ki niso absolutni pristaši trustjanskega profitarstva. Radoveden sem, kako se bo vsa ta stvar končala, kajti svetovna zgodovina še ne pozna toliko preobratov v tako kratkem času, kakor jih je sedaj. Po mojem mnenju ne bo bojov konec prej, dokler ne dobi ljudstvo pod svojo kontrolo in lastništvo vse velike javne naprave in naravna bogastva, dokler ne bo država kot ena velika kooperativna zadruga, ki bo imela edini namen delati za ljudstvo. Le potem tega načina se bo odpravil profitarški sistem. Milijoni profita, ki se sedaj iztekajo v korporacijske blagajne, bodo ostali v taki družbi v rokah ljudstva. Življensko, kulturno in družabno stanje delavstva se bi na ta način zelo izboljšalo. To je pravično in demokratično. Če je moja dolžnost dati za državo, katere državljani sem, v slučaju sile tudi življenje, potem je vsekakor tudi dolžnost države, da mi olajša stališče v borbi za obstanek, da skrbi za svoje prebivalstvo tudi v krizah, katerih pa v današnjem smislu, kadar postanejo vsa velika bogastva ljudska last, ne bo. Abraham Lincoln je dejal: "Vlada iz ljudstva za ljudstvo." To geslo bo prišlo v veljavo šele tedaj, kadar bo ta vlada tudi upraviteljica vsega premoženja, ki ga danes posedujejo velike korporacije ali trusti. Abraham Lincoln je veliko storil za ljudstvo in njegovo ime bo ostalo nepozabljeno v zgodovini. Za svoje demokratično prepričanje pa je tudi postal žrtev tistih, ki so nasprotovali njegovim idejam. Tudi sedanji predsednik Združenih držav je veliko storil v obrambo ljudskih pravic in demokracije. To je, storil je toliko, kolikor je bilo v danih razmerah v njegovi moči. To bo veljalo tudi za njegovo bodočo politiko. Ako pa ni vse v redu in prav za delavsko ljudstvo, ni to krivda predsednika, kajti on ni absolutni vladar te republike. Absolutni vladar je v prvi vrsti ljudstvo, ki si najema organe, da upravljajo državo, delajo zakone itd. Te izvoli ljudstvo, in če ti ne delajo potem tako kot bi masa želela, je to kriv.

da večine volilcev, ki jih je pooblastila vladati kakor hočejo. To omenjam radi tega, ker se vedno dobi kdo, ki tlači Rockefellerja, Morgana in Wilsona pod en klobut. Med Wilsonom in finančnimi kralji je tako velika razlika kot noč pa dan. Pozneje bo marksiški prišlo na dan, kako so intrigirali proti Wilsonu razni visoki finančni krogi, da onemogočijo izvršitev Wilsonovih ciljev v prilogi ljudstvu. Kako lahko je pridobiti maso na tisto stran, kjer je več denarja, so dokazale volitve 5. novembra. Kljub Wilsonovim apelom, naj mu ameriško ljudstvo izvoli večino v kongres in senat, ako hoče od njega pričakovati izvršitev njegovega programa, je ljudstvo rajše sledilo kričanju finančnih magnatov in njihovih časopisov, pa je ignoriralo Wilsonove želje. To daje precej jasno sliko, kje je iskati krivce tistim nezadovoljcem, ki jih vedno iščejo tam, kjer jih ni. Krivi so volilci in na te se jezite v prvi vrsti.

Slovenci, poleg raznih važnih stvari, ki se gode po svetu, je za nas gotovo najvažnejše to, kar se godi v krajih, kjer smo se rodili. Stem mislim, najvažnejše z narodnostnega stališča. Zato priporočam, da ne zamudi nobena slovenska kolonija svoje dolžnosti, da ne bi storile vse primerne korake v nastopu proti politiki italijanskih anekstistov, ki žele pridružiti jugoslovansko Primorje k Italiji. To moramo poskusiti zabraniti in zato moramo biti aktivni. Vsi, ki govorijo slovenski ali hrvaški jezik brez razlike na versko naziranje ali politično prepričanje, bi se morali zavzeti za naše ljudstvo v domovini, katerega hoče imperialistična politika potlačiti pod drugi jarem, ko se je komaj otreles enega. Le, če bomo nastopili v tem slučaju solidarno, kot ena mogoča jugoslovanska sila, bo naš glas tako močan, da ga bodo morali vpoštevati.

George Gornik.

GRK USTRELJEN V BOJU S TIHOTAPCI.

Denver, Colo. — Med podšerifom Harry Dhoogem in tihotapci z opojnimi piščami je nastal boj blizu Greeleyja, ki je končal s smrtjo Mikobolana Chiceerela, lastnika sladoledarne v Denverju.

Podšerif Dhooge se je vračal s svojo ženo v avtomobilu domov, ko je opazil, da prihajajo skozi Buttes trije avtomobili proti jugu. Sumil je, da so v njih tihotapeci, ki peljejo žganje v Denver. Stopil je iz avtomobila in ukazal prvenemu avtomobilu, naj ustavi. Tihotapeci se niso znečili za njegov ukaz, ampak so pogladi avtomobil v dir. Dhooge je pogladi za njimi in ko se jim je približal, so mu razstrelili gumijaste obročje. Prvi avtomobil je ušel.

Ko je privozil drugi avtomobil, v katerem sta sedela Chiceerel in Le-is, sta pričela Dhooge in Chiceerel streljati drug na drugega. Oddanih je bilo več strelcov, ki pa niso zadeli. Naenkrat se je ustavil tihotapeški avtomobil in tihotapec sta pričela bežati prek polja. Dhooge je sledil Chiceerelu, ko se je slednji hipno obrnil in pričel streljati na podšerifa. Dhooge je odgovoril na ogenj in je zadell Chiceerela v ledje, ki je živel le par minut.

V avtomobilu so našli več zabojev žganja.

Lewis je pobegnil in prehodil 23 milj. preden so ga prijeli severno od Keote.

CESTNI BANDITJE SO ZOPET NA DELU.

Chicago, Ill. — Cestni roparji so zopet postali aktivni in so v eni noči izvršili štiri roparske napade in dva vloma.

J. Goldsteinu, krojaču so odnesli za \$5,000 obleke. Krojaču John Leskovskemu so ukradli za \$1,000 obleke. Poltija sodi, da je oboja vloma izvršila ena banditska tolpa.

S. P. Ahnerja so v lekarni oropali za \$218. Sam Kohn so v njegovi sladoledarni vzeli \$56. Rop sta izvršila dva tolovaja.

Salunarja Lawrence Westermana so olajšali za \$26. Henry Zimmerju so pa na ulici pobrali \$50.

Mesto je dobilo pred par dnevi novega policijskega načelnika, toda banditje se prav malo brigajo za njegove proklamacije, ki jih je izdal ob svojem nastopu.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je za vedno zaspal moj ljubljani soprog oziroma oče šestih še nedorastlih otrok

MARTIN MARINČ.

Umrli je po osem dnevni boleznici za plućnico dne 19. novembra 1918 ob 8 uri jutraj. Pokojni bil je pri dveh družtvih in sicer pri JSKJ. št. 57 v Export, Pa. in SSPZ. št. 139 v So. Burgettstown. Pa. Iskreno se zahvalim vsem, ki so mi kaj pomagali ob času bolezni. Vsa zdravniška pomoč ga ni mogla otežiti prerane smrti. Pokojni zapuščena žalujoča soproga in otroke v starosti 7 mesecev do osem in pol let. Prav lepo se zahvalim bratom društvu SSPZ. za krasni venec, ki so ga darovali v zadnji pozdrav. Zahvalim se tudi tukajšnji slovenski godbi, katere član je bil pokojnik in za njih krasni venec, ki so ga položili na pokojnikovo krsto, ter ga spremili z godbo načelu do groba. Hvala društvu in obeh društvih za mnogoštevilno udeležbo in sprejem na mirodvor. Še enkrat hvala vsem za vaš trud in požrtvovalnost. Tebi dragi soprog in oče pa naj boe lahka ameriška gruda. Počivaj mirno! Žalujoci ostali: Marija Marinč, soproga; Amalija, Ana, Marta, hčere; Martin, Stanko in Viktor, sinovi; Agnes in Mary, sestre; So. Burgettstown, Pa.

Naročnino je treba ponoviti takoj, ko poteče naročnina, da se list ne ustavi. Tako se glase nove poštno določbe.

RAD BI IZVEDEL.

za sorodnike ali kjerkoli njegove ljudi za pokojnim Petrom Popovičem, ki je umrl v rudokopu (majini) v Bisbee, Arizona, dne 8. novembra 1918 in jaz podpisani sem poskrbel za ves njegov pogreb in druge stvari. Izkal sem njegove roditelje oziroma sorodnike ali do danes se ni še nihče izglasil, torej uljudno vrosim, da se mi njegovi sorodniki prijavijo, da se jim bode lahko izročilo ostali denar, kateri njim pripada kot dedičem. Družba boe plačala za ponosrebno, ker ga je ubilo v rudniku. Pokojnik je imel tudi življensko zavarovalnico in nekaj svojega denarja in vse to pripada sedaj njegovu sorodnikom. Pokojni Peter Popovič ima menda svoje sorodnike nekeje v Calumetu, Mich. in vsled tega jih jaz opozarjam, da se meni priklasio ali pa naj osebnost prdejo sem v Bisbee, Arizona. Pokojnik je bil rojen v Novem Mestu in star je bil 30 let. Pokojnik je živel tu v Ameriki pod več raznimi imeni kot Peter Popovič, Peter Badish, in druga imena. Ali njegovo točno ime je bilo Peter Popovič. Izglasite se na moj naslov pisмено ali pa osebnost in sicer na: John Piščević, P. O. Box 3404, Lowell, Arizona.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moj brat in dve sestri, brat Louis Debelak in Pauline Roje in Angela Bartol. Pred dvema leti bili so na Chisholm, Minn., a sedaj so menda nekeje v Pennsilvaniji. Ako kdo ve za njih naslove, prosim, da mi jih naznani ali naj se mi pa sami prijavijo, svojem bratu: Tony Debelak, P. O. Box 854, Crosby, Minn.

Bolgarski krvni čaj

JE ZNAMENITO ZDRAVILO, katerega smejo vživati vsi člani v družini od malega deteta do stare matere. Morali bi ga imeti v vsakem domu. Dobro zdravilo za prehlad. Dela izvrstno, vzdržuje čisto kri, zdravi vaše obisti čreva in slabi želodec. Počljemo vsakemu po pošti en zavoj za \$1.25 in 5 zavojev pa za \$5.00. Naslov je: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co. No. 6, Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moj polubrat Frank Petelin, doma iz vasi Jezero in za Anton Bonaca po domače Kumsov, doma iz Gorenje Brezovce, občina Preserje pri Ljubljani. Uljudno prosim če kdo ve za njih naslove, da mi jih naznani ali pa naj se mi sama prijavita na moj naslov: — Joseph Petelin, c. o. Springfield Lake Sanatorium, East Akron, Ohio.

Prve vrste fonograf igra vse plošče,

vreden \$50⁰⁰

za samo
\$16.75
C. O. D.

Deset dni
za
poskušno!

Velika razprodaja fonografov za spoznanje VIVOPHONOLA stroja, ki igra vse plošče in je enako dober vsakem \$50. vrednem fonografu, še več vreden je enako \$100 fonografu. Prepričajte se sami! Vam ni treba obdržati tega stroja še ni dovolji, vi boste opazili, da VIVOPHONOLA igra vse plošče Columbia, Pathe, Victor in Edisonove, daje izvrstno čist glas, ima močan motorni stroj in krasni zaboj. Mi pošljemo VIVOPHONOLA z našim jamčenjem. Pošljite nam vaše ime in naslov z enim dolarjem v pisnu za pošlatvene troške in mi vam bomo poslali z avstratno pošto stroj. Pincajte pismonošo se svota \$15.75 in fonograf je vaš. Ako pa pronačete, da ni izvrstno stroj in ne dobrega dela, potem ga lahko nam vrnete in mi vrnemo vam denar. Seveda se mora to točno dokazati.

Plošče zastoj. — Kot posebnost damo šest plošč EASTONJ, 10 palene Columbia plošče a vasko VIVOPHONOLO naročnikom. Ako hočete dobiti te plošče zastoj tedaj morate hitro naročiti stroj.

MORLEY CO., 1751 Unity Bldg., Chicago, Ill., U. S. A.

Not old—but new! Comprenez vous?

OLD EGYPT

Egiptovske cigarete z ustnikom iz zamaškovine

Poslušajte, ljudje!—

Ako ne boste popolnoma zadovoljni, ko ste pokadili polovico cigaret iz škatlice, vrnite drugo polovico na 29 West Kinzie St., Chicago Ill. in vzamemo dobite 25c vredno vojno varčevalno znamko.

Kdo prevzame odgovornost? — Kakovost stare Egiptovske cigarete!

Chandler Company
A Corporation

"The Wonder of the Age"

Škatlica s PETINDVAJSET za 25 centov.

